

Laaja-alainen kliininen osaaminen ja ennakointiosaaminen kliinisten asiantuntijasairaanhoitajien vahvuutena

19.2.2026

Seinäjoen ammattikorkeakoulun Kliininen asiantuntija (YAMK) -koulutus tarjoaa monipuolista tiedollista ja taidollista osaamista, jota voidaan hyödyntää erilaisissa asiantuntija-, ohjaus-, opetus-, hallinto- ja kehittämistehtävissä sekä julkisella että yksityisellä sektorilla. Kliininen asiantuntija (YAMK) -koulutuksen keskeisiä ydinkompetensseja ovat: 1) tutkimus ja palveluiden kehittäminen, 2) potilasohjauksen ja henkilöstön osaamisen kehittäminen, 3) asiantuntijuuden johtaminen ja 4) välitön laajavastuinen kliininen työ (Sulosaari ym., 2020).

Ajan hermolla pysyminen ja oman asiantuntijuuden vahvistaminen on tärkeää

Kliininen asiantuntija tarvitsee työssään erilaisia osallistavia yksilö- ja ryhmänohjausmenetelmiä. Kliininen asiantuntija -opinnoissa perehdytään monipuolisesti eri ikäisille sopiviin, moderneihin ohjausmenetelmiin, joita voi toteuttaa sekä kontaktina että virtuaalisesti tapahtuvissa ohjaustilanteissa.

Sosiaali- ja terveysalan digitalisaation kehittymisen myötä terveysalan ammattilaisten on tärkeää kehittää myös omia digitaalisia ja teknologisia ohjausvalmiuksiaan. Kliininen asiantuntijuus YAMK-opinnoissa

perehdytään erilaisiin etäohjauksen mahdollisuuksiin hyödyntäen SEAMKin etäohjauskeskuksen sekä uuden hybridiluokan suomia ainutlaatuisia mahdollisuuksia. Lisäksi etäohjauksen erityispiirteisiin syvennytään hyödyntäen opetuksessa uusia virtuaalisia menetelmiä sekä simulaatiopedagogisia menetelmiä. Keskeisenä sisältönä ovat myös etäohjauksen psykologiset sekä eettiset ja tietoturvaan liittyvät kysymykset.

Laajavastuinen asiantuntijuus kliinisessä hoitotyössä sisältää myös taidot edistää ja kehittää henkilöstön osaamista elinikäisen oppimisen menetelmiä hyödyntäen. Vänskän (2012) ja Sulosaaren ym. (2020) mukaan taitava ohjausosaaminen rakentuukin oman asiantuntijuusalueen sisällön hallinnasta, ohjaukseen liittyvän tilannesidonnaisuuden ymmärtämisestä sekä kyvystä reflektoida omaa osaamistaan muiden ammattilaisten kanssa. Kliininen asiantuntija YAMK-koulutuksen opinnäytetöissä ja kehittämistöissä on usein koettu tärkeäksi kehittää erityisesti hoitohenkilökunnan perehdytystä (Ala-Nikkola, 2025) sekä ketteriä menetelmiä hoitotyön sujuvuuden edistämiseksi (esim. Ojanperä, 2020; Tuokkola, 2020; Rantamäki, 2022, Pollari, 2024). Lisäksi on kehitetty myös uusia toimintamalleja (Vaaranmaa, 2020) ja kliinisen osaamisen arvioimisen ja kehittämisen mittareita (Kortekangas, 2022).

Sulosaaren ym. (2020) mukaan laajavastuisen asiantuntijan osaamisessa asioiden, toiminnan ja henkilökunnan johtaminen sisältää muun muassa terveys- ja hyvinvointipalveluiden muuttuvien toimintaympäristöjen uudistamista ja kehittämistä. Uudistava, ketterä johtaminen edellyttää arviointi- ja ennakointivalmiuksia, psykologista silmää sekä hyviä tilannetietoisuus- ja vuorovaikutustaitoja. Seinäjoen ammattikorkeakoulun Kliininen asiantuntijuus- YAMK-opinnoissa perehdytään näiden lisäksi myös ennakointitaitojen ja tulevaisuustutkimustaitojen kehittämiseen. Niitä tarvitaan tulevaisuuden laadukkaan hoitotyön kehittämisessä sekä globaalien haasteiden tunnistamisessa. Myös Dufva ja Rekola (2023) ovat korostaneet ennakoivan osaamisen ja varautumisosaamisen merkitystä.

Räsänen ym. (2016) ovat kuvanneet, että asiantuntija on tulevaisuuteen orientoitunut kehittäjä, jolla on osaamista ja motivaatiota kehittää erilaisia innovatiivisia ja konkreettisia ratkaisuja. Holopaisen ym. (2013) mukaan asiantuntijalla on valmiudet suunnitella, toteuttaa ja arvioida hoitotyön palveluprosesseja näyttöön perustuvan toiminnan ja laadun mukaisesti. Tulevaisuuteen orientoituvia kliinisiä taitajia ja kehittäjiä tarvitaan, sillä pian jää eläkkeelle suuri määrä hoitotyön ammattilaisia.

Itsenäisen päätöksenteko-osaamisen vahvistaminen

Kliinisessä asiantuntijaosaamisessa painottuvat kliinisen hoitotyön tiedollinen ja taidollinen hallinta, tavoitteellinen, systemaattinen ja suunnitelmallinen työskentely sekä hoitotyön kehittäminen (Sulosaari ym., 2020). Kliininen asiantuntija osaa toteuttaa potilaan terveydentilan kokonaisarvioinnin ja hoitamisen monissa vastaanottotilanteissa. Hän konsultoi tarvittaessa lääkäriä. Laajavastuinen tehtävänkuva edellyttää vaativan tason kliinistä arviointiosaamista sekä kykyä tehdä itsenäisiä päätöksiä näyttöön perustuen valiten paras mahdollinen hoito potilaalle. On tärkeää huomioida myös potilaan elämäntilanne sekä hänen läheisensä.

Oman ammatillisen osaamisen edistämiseen kannattaa satsata, sillä se voi avata tulevaisuudessa monien uusien mahdollisuuksien ovia. Kliinisen hoitotyön asiantuntijoita tarvitaan tulevaisuudessa entistä enemmän ja

mahdollisuudet erilaisten tehtävien hakemiseen paranevat osaamisen ja pätevyyden lisääntyessä.

Mari Salminen-Tuomaala
TtT, dosentti, yliopettaja, Kliininen asiantuntijuus
Seinäjoen ammattikorkeakoulu

mari.salminen-tuomaala(a)app-staging.seamk.hion.dev

Mari Salminen-Tuomaala on terveystieteiden tohtori, joka toimii kliinisen hoitotyön yliopettajana Seinäjoen ammattikorkeakoulussa. Hän on sosiaali- ja terveysalan ylempi AMK, Kliininen asiantuntijuus -tutkinnon YAMK-yliopettaja sekä Terveyden edistäminen ja hoitotyö -tutkimusohjelman vetäjä. Hän toimii myös dosenttina Tampereen yliopiston yhteiskuntatieteiden terveystieteiden yksikössä (hoitotieteen dosentuuri).

Lähteet

Ala-Nikkola, P. (2025). *Perehdytys tärkeä osa hoitotyötä. Perehdytyksen laatukriteerit hoitohenkilökunnan määritteleminä*. Kehittämistyö, Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Kliininen asiantuntijuus (YAMK). https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2025052716640

Dufva, M., & Rekola, S. (2023). *Megatrendit 2023. Ymmärrystä yllätysten aikaan*. Sitran selvityksiä 224. https://media.sitra.fi/app/uploads/2023/01 /sitra_megatrendit-2023_ymmarrysta-yllatysten-aikaan.pdf

Hihnala, J., & Sivula, N. (2024). *KEJO ensihoitokertomuksen rakenteinen kirjaaminen: ensihoitajien kokemus KEJO ensihoitokertomuksen toimivuudesta ja hyödyistä.* Kehittämistyö, Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Kliininen asiantuntijuus (YAMK). https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2024051411510

Holopainen, A., Junttila, K., Jylhä, V., Korhonen, A., & Seppänen S. (2013). *Johda näyttö käyttöön hoitotyössä.* Porvoo: Bookwell.

Kortekangas, J. (2022). *Hoitohenkilökunnan osaaminen kardiologisessa toimenpideyksikössä. Ammatillisen osaamisen ja kliinisten taitojen itsearviointimittarin kehittäminen*. Kehittämistyö, Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Kliininen asiantuntijuus (YAMK). https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/746778/Kortekangas_Jenna.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Ojanperä, L. (2020). *Yhteispäivystyksen hoitotyön työnjaon kehittäminen potilasturvallisuuden parantamiseksi.* Kehittämistyö, Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Kliininen asiantuntijuus (YAMK). https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2020051511621

Pollari, S. (2024). *Moniammatillinen hoidontarpeen arvio puhelimitse: kotiin vietävien palveluiden koordinointi Etelä-Pohjanmaan sosiaali- ja terveysalan tilannekeskuksessa.* Kehittämistyö, Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Kliininen asiantuntijuus (YAMK). https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2024091325145

Rantamäki, N. (2022). *Etävastaanottotoiminnan kehittäminen Seinäjoen keskussairaalan diabeteskeskuksessa*. Kehittämistyö, Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Kliininen asiantuntijuus (YAMK). https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-202205098087

Räsänen, M., Stenvall, J., & Heikkinen, K. (2016). *Kompetenssit palveluiden kehittämisessä – esimerkkinä hoitotyön kliininen asiantuntijuus*. Teoksessa A. Syväjärvi & V. Pietiläinen (toim.) Inhimillinen ja tehokas sosiaali- ja terveysjohtaminen. Tampere: Juvenes Print, s. 269–295.

Sulosaari, V., Elomaa-Krapu, M., Hopia, H., Koivunen, K., Leinonen, R., Liikanen, E., Penttinen, U., Törmänen, O., Walta, L., & Heikkilä, J. (2020). *Ydinkompetenssit kliinisen asiantuntijan (ylempi AMK) koulutuksessa.* UAS Journal 1/2020. https://uasjournal.fi/1-2020/kliinisen-asiantuntijan-ydinkompetenssit/

Tuokkola, K. (2020). *Moniammatillisen yhteistyön kehittäminen ensihoidossa – vajaaravitsemuksen sekä kaatumisen riskien tunnistaminen kiireettömillä ensihoitotehtävillä.* Kehittämistyö, Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Kliininen asiantuntijuus (YAMK). https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-202004235701

Vaaranmaa, K. (2020). *Pohjanmaan hyvinvointikuntayhtymän diabetesosaamiskeskuksen toimintamalli*. Kehittämistyö, Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Kliininen asiantuntijuus (YAMK). https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/315245/OPINN%c3%84YTETY%c3%96%20KLIININEN%20ASIANTUNTIJA.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Vänskä, K. (2012). *Ohjauksen osaajat – miten he sen tekevät? Terveysalan ohjaajien käsityksiä ohjausosaamisesta*. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 2012. http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-830-222-6